

„Hlavním cílem je racionalizace debaty o státní sociální pomoci ohroženým lidem.“ Centrum pro společenské otázky – SPOT vydává ve spolupráci s dalšími organizacemi kalkulačku nové dávky

Tisková zpráva

29. květen 2025, Praha

Ve čtvrtek 29. 5. vydalo [Centrum pro společenské otázky – SPOT](#) dlouho očekávanou kalkulačku nové dávky státní sociální pomoci. Zveřejňuje ji společně s [Platformou pro sociální bydlení](#), [Platformou pro včasnou péči](#) a [Českou asociací streetwork](#), tedy střechními organizacemi sdružujícími organizace věnující se včasné péči a pomoci ohroženým dětem, poskytující nízkoprahové služby v terénu a pomáhající domácnostem v bytové nouzi.

„Na absenci informací o přesných dopadech dávky, kterou nyní čerpá zhruba 300 000 domácností, si dlouhodobě stěžovaly nejen terénní sociální služby, ale i politici a političky,“ uvádí spoluautorka kalkulačky, sociální antropoložka Lucie Trlifajová. *„Hlavním cílem zveřejnění této kalkulačky je racionalizace debaty o státní sociální pomoci, kde debatu často doprovázejí stereotypy, mylné představy o čerpání a zneužívání dávek a nepřesné informace o dopadech jednotlivých opatření. Nyní budeme mít veřejně přístupnou kalkulačku, kde si může každý svoji situaci spočítat. Sociální pracovníci a pracovnice mohou díky tomu poskytovat lépe poradenství ‚na míru‘. Zákonnodárci a zákonnodárkyně mohou vidět konkrétní dopady jejich rozhodnutí,“* doplňuje Trlifajová.

„Na publikaci kalkulačky se podílíme velmi rádi i z toho důvodu, že jsme nově schválenou revizi dávky státní sociální pomoci opakovaně kritizovali právě z pohledu negativních socioekonomických dopadů na řadu domácností například samoživitelů, jednotlivců v projektech sociálního bydlení nebo seniorů a seniorek v energetické chudobě,“ vysvětluje Mikoláš Opletal, advokační pracovník Platformy pro sociální bydlení. *„Naše čísla a argumenty však byla opakovaně zpochybňovaná a bagatelizovaná. Jsme rádi, že i tak k dílčím změnám došlo a kalkulačka dobře ukazuje, že pro rodiny s jedním rodičem na rodičovské dovolené funguje díky pozměňovacímu návrhu dávka o dost lépe. Přesto ale její schválení způsobí velké množství škod a je pro nás zásadní, aby se na ní mohly zasažené domácnosti předem připravit.“*

Ředitelka České asociace streetwork, Martina Zikmundová, vítá přínos kalkulačky pro výkon sociální práce. *„Náš pohled na revizi dávek byl do značné míry ovlivněn tím, že jsme vycházeli z proklamace ministra Jurečky kolem záměrů revize, které nám obecně přišly přijatelné. Ale čísla dalších organizací pak začaly tvrdit něco úplně jiného a znění paragrafů ukazovalo, že se výsledek od záměru*

jednodušší a motivační dávky státní sociální pomoci významně vzdaluje. Nyní víme, na čem jsme,” říká Zikmundová.

„U sociálních dávek sledujeme především jejich dopad na rodiny s dětmi,” říká Kateřina Sirotková, ředitelka Platformy pro včasnou péči. „Ve chvíli, kdy státní sociální pomoc čerpá 6 % populace, a nárok na čerpání by mělo ještě pětikrát tolik lidí, je třeba brát situaci kolem bydlení v Česku opravdu vážně. A nyní bohužel vidíme, že na řadu domácností má dávka negativní dopad. Je samozřejmě dobře, že si samoživitelky s dítětem do sedmi let polepší, ale u dalších skupin naopak vidíme propad. Což může dál prohlubovat sociální rozkol a napětí ve společnosti,” doplňuje.

„Kalkulačka nabízí kromě možnosti výpočtu vlastní situace i několik modelových případů, aby byly představitelné dopady na rozdílné průměrné domácnosti. Například u samoživitelky žijící ve Zlíně se školním dítětem, čistým příjmem 21 500 Kč a náklady na bydlení ve výši 17 500 Kč dochází k propadu příjmů o téměř 3000 Kč měsíčně vůči současnému stavu. U úplných rodin s jedním z rodičů na rodičovské ale můžeme sledovat zhruba stejné nebo i lepší výsledky než dnes,” vysvětluje Trlifajová.

„Nějaké změny se v průběhu projednávání staly. Ale to zásadní – tedy příliš nízké uznatelné náklady na bydlení jako problém zůstávají. A to by samozřejmě bylo možné opravit a vycházet z cenových map ministerstva financí, tuto změnu ale poslanci a poslankyně bohužel neschválili,” argumentuje Opletal.

„Skrze kalkulačku se nyní budeme snažit zachytit, a ve spolupráci s terénními službami identifikovat, maximum problematických situací z praxe a apelovat na úpravy podzákonných norem a do budoucna i zákona jako takového tak, aby tyto situace lépe řešil. Upřímně doufám, že se někam posuneme, protože nyní máme z dopadů, které se konkrétně projeví začátkem příštího roku, značné obavy,” popisuje další plány Zikmundová.

Vydání kalkulačky původně slibovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky ve chvíli, kdy bude hotový legislativní proces s argumentem, že se mohou parametry ještě změnit. „Parametry už jsou zároveň jasné nejpozději od třetího čtení a i tak šlo o dílčí úpravy poměrně snadno zanesitelné do kalkulačky. A nás se teď ptají stovky lidí na dopady, nevidíme tedy důvod, proč materiál nezveřejnit teď,” uzavírá Opletal.

Kalkulačka je od dnešního dne veřejně k dispozici na této adrese:
<https://kalkulacka.centrumspot.cz/>

Kontaktní osoby:

Lucie Trlifajová

analytička, Centrum pro společenské otázky – SPOT

+420 608 064 999

Lucie.trlifajova@centrumspot.cz

Mikoláš Opletal

advokační pracovník, Platforma pro sociální bydlení

+420 774 645 467

Mikolas.opletal@socialnibydeni.org